

ממתק לשבת

פרשת השבוע: פנחס תשע"ט

חומש: במדבר

קנאה סבלנית – הכיצד?

שתי תכונות הפכיות יש בבני אדם: הקנאות והסבלנות. הקנאי לא יוכל לסבול עוולה, חוסר צדק, לא מוכן להשלים עם שחיתות מוסרית, יקפיד שכולם בסביבתו ינהגו כמו שהוא חושב לנכון. תכונה זו מביאה אותו לבקר, להוכיח ולהעיר הערות לכולם. לסביבה החברתית שלו, במקום עבודתו ואף בתוך ביתו. לעומתו הסבלן יודע לקבל את המציאות כמות שהיא. השלים עם העובדה שהעולם הזה הוא לא העולם הבא ובעולמנו יש עוולות ויש שחיתות ויש חוסר צדק ואין מה לעשות, ככה זה בעולם... לכן אינו מתיימר כלל להעיר לאחרים ולתקן אחרים ולפעמים אף לא את עצמו... השלמה מוחלטת עם המציאות הנוכחית. מה הדרך הראויה והרצויה מבין שתי דרכים אלו? נכון, שתיהם קיצוניות ולא מדויקות. תוכחות והערות לכולם אינן מועילות וכן השלמה עם כל מצבי החיים וגם הכואבים והשפלים ביותר בטענה שאין מה לעשות אינה דרך נכונה.

בפרשתנו פנחס מתגלה כקנאי, אינו סובל מציאות של שחיתות מוסרית ועושה מעשה להפסקת הנגף הגדול. האם פנחס עשה כהוגן? כדרך חיים וודאי קנאות אינה נכונה ואי אפשר ללמוד מפנחס. פנחס בעצמו איבד את האפשרות להיות מנהיג בגלל מעשהו זה כי מנהיג אינו יכול להיות קנאי. אך ישנם זמנים חריגים מאוד שהקנאות לאמת נכונה ומדויקת. כהוראת קבע הסבלנות [ולא סמובן של וותרנות] היא הדרך הרצויה אך רק מתוך תובנה שבסבלנות זו לא ויתרנו על האמת שלנו. כי סבלנות אמת היא עומק הראייה למרחוק של התיקון המיוחל. אנו מחליטים שדרך הסבלנות נוכל לתקן טוב יותר מאשר בדרך הקנאות ולכן אנחנו סבלניים. אז מה נדרש מאיתנו? 'קנאה סבלנית'.

הרב גבי קדוש

